

АНАЛІТИЧНИЙ ЗВІТ

**за результатами проекту
«Покращення доступу до правосуддя
для людей поважного віку, шляхом підвищення
обізнаності щодо судового захисту в Україні»**

Львів 2018

Аналітичний звіт за результатами проекту «Покращення доступу до правосуддя для людей поважного віку, шляхом підвищення обізнаності щодо судового захисту в Україні»/ Громадська організація «Суспільство і право»: Багній М.С., Коваль О.Я., Федінчук І.В. – Львів, 2018. – 17 с.

Аналітичний звіт підготовлено Громадською організацією «Суспільство і право» в рамках проекту «Покращення доступу до правосуддя для людей поважного віку, шляхом підвищення обізнаності щодо судового захисту в Україні», який здійснюється за підтримки американського народу, наданої через Агентство США з міжнародного розвитку (USAID) в рамках Програми «Нове правосуддя».

У звіті представлені проблеми доступу до правосуддя з якими стикаються люди поважного віку, отримані під час проведення фокус-групових досліджень та рекомендації напрацьовані спільно громадськістю, представниками судів, представниками центрів надання безоплатної правової допомоги та людьми поважного віку під час проведення круглих столів.

Ця публікація була здійснена за підтримки американського народу, наданої через Агентство США з міжнародного розвитку (USAID) в рамках програми «Нове правосуддя». Погляди авторів, викладені у цій публікації, необов'язково відображають погляди Агентства США з міжнародного розвитку або уряду Сполучених Штатів Америки.

© ГО «Суспільство і право», Львів, 2018

© Агентство США з міжнародного розвитку (USAID)

ЗМІСТ

1. Передмова.....	4
2. Проблеми з якими стикаються люди поважного віку при зверненні до суду.....	5
3. Рекомендації та пропозиції вирішення проблем доступу людей поважного віку до суду.....	9
4. Кроки держави щодо розбудови суспільства рівних можливостей для людей будь-якого віку.....	15

ПЕРЕДМОВА

Протягом 2017 - 2018 років громадська організація “Суспільство і право” реалізовувала проект «Покращення доступу до правосуддя для людей поважного віку, шляхом підвищення обізнаності щодо судового захисту в Україні», який здійснювався за підтримки американського народу, наданої через Агентство США з міжнародного розвитку (USAID) в рамках Програми «Нове правосуддя».

Основною метою даного проекту було сприяння підвищенню обізнаності людей поважного віку м. Львова та Львівської області щодо своїх прав та можливостей їх захисту, зокрема у судовому порядку, а також підвищення рівня довіри громадян до судової системи України шляхом ознайомлення з судовими процедурами та процесами.

В Україні досить гостро постає проблема правової та соціальної ізоляції вразливих верств населення, внаслідок відсутності інформування щодо їх прав та механізмів їх захисту. Особливо гостро це питання стосується населення, яке проживає за межами обласного центру, зокрема в районі чи селі, та належить до категорії осіб пенсійного та передпенсійного віку. Зокрема, вони не мають належного рівня обізнаності у своїх правах та механізмах їх захисту, а саме судового захисту своїх прав, не мають достатньої можливості представляти свої інтереси перед органами влади, а також у зв'язку з їхніми незначними доходами вони не можуть звернутися до кваліфікованих спеціалістів.

Крім того, влада та неурядові організації також практично не займаються вирішенням проблем цієї категорії громадян, хоча вони є одними з тих, хто найбільше цього потребує. Ми не повинні забувати, що такі громадяни є повноцінними членами нашого суспільства та повинні повноцінно користуватися своїми правами та можливостями і при необхідності ефективно використовувати засоби захисту своїх прав.

ПРОБЛЕМИ З ЯКИМИ СТИКАЮТЬСЯ ЛЮДИ ПОВАЖНОГО ВІКУ ПРИ ЗВЕРНЕННІ ДО СУДУ

В рамках проекту було проведено 6 фокус-груп за участю людей поважного віку у містах Стрий, Львів, Сколе, Жовква, Винники та Старий Самбір.

Дані фокус-групові дискусії мали на меті зрозуміти потреби людей поважного віку в інформуванні щодо судових процесів і процедур та альтернативних способів захисту своїх законних прав у вирішенні спорів, а також проблеми з якими вони стикаються чи стикалися при зверненні за захистом своїх прав до суду.

В результаті проведених фокус-груп та особистого спілкування, можна зробити висновок про те, що існує **загальне усталене негативне враження та відношення до судової системи**, яке формується в більшій мірі лише на підставі отриманої інформації з ЗМІ (телебачення, радіо та газети). Слід зауважити те, що більшість людей, які не мали справи з судом і ніколи не зверталися за захистом своїх прав дуже негативно налаштовані щодо судової системи. Це свідчить про те, що на жаль в засобах масової інформації поширюється лише негативна інформація про судову систему, і зовсім немає успішних історій про захист свого права в суді. Саме тому, в людей поважного віку і формується таке негативне сприйняття судової системи в цілому.

Частина учасників зазначила, що знають про судову систему лише те, що вона може консультувати та захищати людей при захисті прав у суді. Більшість учасників знають лише поверхневу інформацію про судову систему в Україні, так як тільки деякі стикалися з нею на практиці та висловили думку про те, що на сьогодні судова система в Україні несправедлива і потребує реальних змін, щоб справедливо та неупереджено захищати будь-кого у суді.

Більша частина учасників зазначила, що не стикалася на практиці з судом, але практично всі учасники висловили думку про те, що **не довіряють судам сьогодні і мають негативне ставлення до суду**. Була думка серед учасників про те, що на сьогодні в Україні проходить судова реформа, і є багато змін у судовій системі, що покращить роботу судової системи загалом.

Однією з проблем доступу до правосуддя є те, що **люди поважного віку в повній мірі не володіють інформацією про процедури, які повинні відбутися при зверненні до суду за захистом своїх прав**. Майже всі учасники фокус-груп висловили думку про те, що необхідно звернутися до адвоката. Тому їм важко оцінити, чи були дотримані всі судові процедури. Однак майже усі знають, що необхідно подати позовну заяву.

Відповідаючи на запитання про джерела пошуку інформації щодо судових процедур та необхідних документів майже половина учасників зазначила, що скористаються інтернетом. Інші звернуться за консультацією до юриста, адвоката чи іншого фахівця. Але відповідаючи на запитання до кого насамперед звернуться за допомогою майже усі надали відповідь, що звернуться до адвоката.

Учасники **підтвердили наявність необхідної інформації в приміщеннях суду, однак відмітили те, що інформація надрукована дрібним шрифтом та в недостатньо освітлених коридорах**. Тому, людям поважного віку досить складно з нею ознайомитись.

Крім того, учасники зазначили **необхідність створення в судах додаткового робочого місця для працівника, до якого зможуть звернутися люди поважного віку з різноманітних процедурних питань**, і який зможе надавати їм консультації, перевіряти документи та скеровувати до кого звернутися. Це зекономить їх час, нерви та потрачені сили, і пришвидшить вирішення проблеми.

Більша частина учасників фокус-груп були учасниками судового процесу в якості позивачів, відповідачів та свідків. Деякі особи брали участь у судових процесах, в якості народних засідателів.

Що стосується, ставлення працівників апарату суду до учасників фокус-груп, то переважна більшість з них **почувалися в суді досить комфортно та не відчували упередженого ставлення, з боку працівників суду**. Однак

прозвучали і негативні відповіді, а саме те, що судді інколи упереджено сприймають людину поважного віку, яка подала заяву. Крім того, жоден з учасників не зазначив про те, що мали місце дискримінаційні ознаки за віком чи статтю.

Переважна більшість учасників відзначила те, що мали такий негативний досвід звернення до суду, який виявлявся в затягуванні розгляду справи, винесенні рішення не на користь особи (в деяких випадках учасники вказували на винесення завідомо неправдивого рішення судом). Також звучала інформація і про позитивний досвід захисту своїх прав в суді.

Практично всі учасники у своїх відповідях зазначили, що не мають власних прикладів про вирішення спорів не на користь людини поважного віку через її вік чи рівень доходу, проте такі приклади їм відомі лише зі ЗМІ та інтернету. Зокрема, відзначено такі приклади, коли людей пенсійного віку залишають без житла через аферистів.

Що стосується використання платних послуг фахівця при зверненні до суду та представництва прав у суді, переважна більшість тих що зверталися до фахівця задоволені його послугами. Однак, декілька учасників відмітили те, що не задоволені послугами адвоката, оскільки рішення у справі, де інтереси представляв адвокат, було винесено не на користь особи, або адвокат відмовився писати те, що хотіла особа.

Також, була виявлена **проблема відсутності в районних центрах неурядових організацій, які б займалися захистом прав громадян та надавали безоплатну правову допомогу**. Навіть, якщо такі організації існують, то люди поважного віку про них не знають і не користуються їхніми послугами. У місті Львові з цим значно краща ситуація та більші можливості для вибору кваліфікованих спеціалістів та громадських організацій до яких можна звернутися за допомогою. Що стосується Центрів безоплатної правової допомоги то більшість учасників не зверталися до них за допомогою.

Питання інших механізмів досудового захисту своїх законних прав, зокрема медіації, невідомі учасникам, але вони не виключають можливість їх застосування, для того, щоб не звертатися до суду. Це зекономить їх час і кошти. Було виявлено необхідність в додатковій інформації стосовно цього та інших механізмів досудового захисту.

Також хочеться відзначити, що **люди поважного віку потребують додаткової інформації для того, щоб захищати свої права**, тим більше після внесення змін до процесуального законодавства. Практично всі учасники зазначили у своїх відповідях, що для того, щоб захищати свої права, їм необхідна додаткова інформація щодо того:

- куди можна звернутися за допомогою у захисті своїх прав;
- інформація про судові процедури;
- інформація про альтернативні методи вирішення спорів.

Окремо слід виділити зауваження учасників, щодо виконання рішень суду. Практично всі учасники зазначили те, що **позитивне рішення суду, на стадії його виконання, не виконується або затягується його виконання**. І цей фактор нівелює довіру людей до судової системи та віру у справедливість.

Отже, якщо проаналізувати вищевказане, то можна окреслити такі проблеми доступу людей поважного віку до суду:

■ *низька обізнаність людей поважного віку щодо можливостей та механізмів захисту своїх прав та інтересів, судових процедур, сплати судового збору тощо;*

■ *поширення через засоби масової інформації в основному негативних повідомлень про судову систему України, що формує негативне та упереджене ставлення до неї в людей поважного віку і віднімає бажання захищати свої права в суді*

■ *відсутність інформування людей поважного віку про можливість досудового врегулювання спорів з використанням альтернативних методів, таких як переговори, медіація тощо*

■ *відсутність доступної та читабельної інформації для даної категорії людей в приміщенні суду*

■ *відсутність працівника в суді, до якого зможуть звернутися люди поважного віку з різноманітних процедурних питань*

РЕКОМЕНДАЦІЇ ТА ПРОПОЗИЦІЇ ВИРІШЕННЯ ПРОБЛЕМ ДОСТУПУ ЛЮДЕЙ ПОВАЖНОГО ВІКУ ДО СУДУ

В рамках проекту було проведено 6 круглих столів у вищезазначених містах на тему «Проблеми з якими стикаються люди поважного віку під час звернення до суду та шляхи їх вирішення» за участю представників громадських організацій, судів, бібліотек, представників центрів надання безоплатної правової допомоги, територіальних центрів та людей поважного віку.

Під час круглих столів відбулося обговорення проблем, з якими стикаються люди поважного віку під час звернення до суду, налагодження співпраці з представниками судової влади, центрів надання безоплатної правової допомоги та громадськими організаціями та напрацьовано ряд пропозицій та рекомендацій щодо вирішення цих проблем та підвищення рівня довіри громадян до судової системи України.

Однією з перших рекомендацій, яка була підтримана всіма учасниками круглих столів, була загальна рекомендація щодо **підвищення правової грамотності в суспільстві загалом**, для реалізації якої необхідним є впровадження навчання правової грамотності ще з шкільних років. Крім того, учасник зазначили те, що на сьогодні потрібно приділити велику увагу правовій просвіті людей поважного віку. Яка може відбуватися **шляхом розробки та проведення навчальних програм або тренінгів з правової грамотності**, складовою яких буде питання механізмів захисту своїх прав та інтересів, зокрема звернення за захистом до суду та використання альтернативних способів захисту, таких як медіації, переговори та інші.

Крім того, потрібно працювати над підвищенням рівня довіри до судової системи в Україні шляхом **поширення успішних історій про захист свого права в суді**, зокрема людьми поважного віку. Оскільки, не зважаючи на великий негатив суспільства до судової системи, судова влада є незалежною та самостійною гілкою влади в Україні та стоїть на захисті прав людини, а суд – це орган, який покликаний здійснювати правосуддя. І як зазначили учасники круглого столу, слід пам'ятати про те, що у судовому спорі завжди хтось буде не задоволеним, оскільки рішення може бути винесено на користь лише однієї сторони.

Є багато хороших прикладів захисту своїх прав людьми поважного віку, однак вони не поширюються через засоби масової інформації, оскільки не є цікавими для них. На жаль, на сьогодні засоби масової інформації поширюють резонансні судові справи, які не завжди показують судову систему справедливою та законною, і цим ще більше знижують довіру населення до суду. Тому, актуальною є **робота з засобами масової інформації та окремими журналістами щодо важливості висвітлення інформації про роботу судової системи в Україні з різних сторін** для формування позитивного та нестереотипного ставлення до судової системи в Україні. А також підвищення ролі засобів масової інформації у висвітленні проблем з якими стикаються люди поважного віку при зверненні до суду.

Важливим є **проведення широкої інформаційно-просвітницької роботи серед людей поважного віку щодо можливостей захисту їх прав та інтересів та доступу до суду**. Така робота повинна проводитися не лише громадськими організаціям, а також і представниками судової влади, органів влади, центрів надання безоплатної правової допомоги та засобами масової інформації. Адже поширення правових знань сприяє залученню громадян до правової активності та право свідомої поведінки. Корисною є **співпраця представників всіх цих структур**, оскільки завдяки спільним зусиллям вдасться досягнути максимального залучення людей до участі в інформаційно-просвітницьких кампаніях, надати якісну інформацію, підвищити правову обізнаність людей

поважного віку та сформувати об'єктивне ставлення цільової групи до судової системи в Україні.

Цілком закономірним є те, що відчувши несправедливість та порушення своїх прав, ми готові негайно звернутися до суду за їх захистом. Оскільки в нашій країні основним методом врегулювання спорів вже ж таких залишається судовий процес. Однак, незважаючи на таку популярність захисту свого права в суді, цей вид захисту має ряд своїх недоліків. Найперше судовий спосіб вирішення спору пов'язаний передусім зі складною формальною процедурою, яка не відома всім пересічним громадянам; судовими витратами, які на даний час є досить високими для громадян з середнім доходом, а також проблемою виконання судового рішення. Люди поважного віку переважно необізнані не тільки в тому як звертатися до суду, а й не розуміють, що їхнє питання можна вирішити в досудовому порядку. Вони не розуміють, що для того щоб звертатися в суд потрібно як мінімум якесь документальне підтвердження порушення їхнього права. Тому актуальним на даний час, є **підвищення обізнаності людей поважного віку щодо альтернативних способів захисту своїх прав**, оскільки у разі виникнення правового спору його можна вирішити, наприклад, шляхом переговорів, за допомогою посередника – медіатора, або звернувшись до третейського суду, якщо є домовленість про це з іншою стороною спору. Інколи у швидкому вирішенні спору можуть допомогти органи влади. Також, якщо спір виник з органом влади, то можна оскаржити його рішення, дії чи бездіяльність до посадової особи або органу вищого рівня. Трудові спори можуть вирішувати комісії з трудових спорів.

Окремо слід виділити рекомендацію щодо **інформування людей поважного віку про стадію виконання судового рішення**, адже виконання судового рішення є кінцевою стадією судового захисту. Крім того невиконання судових рішень тягне за собою відповідальність, встановлену законом. Однак більшість людей поважного віку не обізнані з процедурами та строками стадії виконання судового рішення, не знають до якого органу звертатися та як оскаржувати дії виконавця. Крім того, часто відбувається затягування виконання судового рішення або взагалі його невиконання, і цей фактор нівелює довіру людей до судової системи та віру у справедливість.

Зазвичай в судах є наявні стенди з відповідною інформацією для відвідувачів. Однак, як зазначили самі люди поважного віку, дуже часто цей стенд розміщений в неосвітленому (або недостатньо освітленому) місці, прикріплений високо на стіні та інформація, що розміщена на ньому надрукована дрібним шрифтом. Це створює незручності для людей старшого віку та часто унеможлиблює ознайомлення з даною інформацією. Тому, слід звернути увагу судових адміністрацій на дану проблему та **забезпечити наявність інформаційних стендів з інформацією для людей поважного віку, яка надрукована більшим шрифтом та розміщена в достатньо освітлених**

місцях. Також, слід проводити навчання для людей поважного віку щодо користування сайтом «Судова влада». Це допоможе людям поважного віку отримати корисну інформацію, слідкувати за рухом справи не виходячи з дому.

Крім того, не менш важливою є фізична доступність до приміщень суду. Буває, що зали засідань знаходяться на верхніх поверхах, і тому людям поважного віку часто важко до них потрапити. Крім того, слід врахувати те, що люди поважного віку є часто також і людьми з інвалідністю. Тому, якщо є якісь фізичні особливості в людини, то їй потрібно знати про те, що можна написати заяву про можливість проведення засідання на нижніх поверхах. Тому велику **увагу слід приділяти фізичній доступності до приміщень суду загалом**.

Як зазначили представники судів на круглих столах, потрібно щоб **інтереси в судовому засіданні людей поважного віку все ж таки представляв адвокат**. Оскільки це полегшує комунікацію між учасниками процесу та судом. Однак це матеріально складно для більшості людей поважного віку, проте державою гарантована безоплатна правова допомога, яка фінансується повністю або частково з державного чи місцевих бюджетів. Проте часто люди поважного віку не володіють інформацією про можливість отримати безоплатну правову допомогу та центри, які її надають. У зв'язку з цим **слід інформувати людей поважного віку про можливість отримати безоплатну правову допомогу**, центри надання безоплатної правової допомоги у їхніх населених пунктах, різницю між первинною і вторинною правовою допомогою, а також про те хто має право на отримання вторинної правової допомоги.

Люди поважного віку у своїй більшості це ті люди, які залишаються поза межами суспільних процесів, і тому вони мають великі внутрішні психологічні бар'єри та страхи щодо звернення за захистом своїх прав до суду. Тому дуже корисною була б **практика проведення днів відкритих дверей у судах з залученням людей поважного віку**. Багато учасників висловилися про те, що відвідування людьми поважного віку судів та перебування на судових засіданнях позитивно вплинуло б на їхнє відношення до суду, показало б реальну картину проведення судового засідання та розвіяло б багато стереотипів, пов'язаних з судовою системою та суддями.

Для полегшення спілкування та комунікації між людьми поважного віку та судами учасники зазначили **необхідність створення в судах додаткового робочого місця для працівника, до якого зможуть звернутися люди поважного віку з різноманітних процедурних питань**, і який зможе надавати їм консультації, перевіряти документи та скеровувати до кого звернутися. Це зекономить їх час, нерви та потрачені сили, і пришвидшить вирішення проблеми.

Отже, підсумовуючи та аналізуючи висловлені учасниками круглих столів думки та зауваження можна окреслити такі рекомендації та пропозиції вирішення проблем доступу людей поважного віку до суду:

- Підвищення правової грамотності в суспільстві загалом та серед людей поважного віку зокрема, шляхом розробки та проведення навчальних програм або тренінгів з правової грамотності;

- Висвітлення в засобах масової інформації та на інтернет-ресурсах успішних історій захисту своїх прав людьми поважного віку в судах, для підвищення рівня довіри до судової системи в Україні;

- Робота з засобами масової інформації та окремими журналістами щодо важливості висвітлення інформації про роботу судової системи в Україні з різних сторін та підвищення ролі засобів масової інформації у висвітленні проблем з якими стикаються люди поважного віку при зверненні до суду;

- Підвищення правової обізнаності людей поважного віку шляхом проведення інформаційно-роз'яснювальної роботи неурядовими організаціями, засобами масової інформації, бюро правової допомоги та судами, щодо можливостей та механізмів захисту своїх прав та інтересів, судових процедур (особливо це стосується нових процесуальних змін), сплати судового збору тощо, а також співпраця між даними структурами;

- Підвищення обізнаності людей поважного віку щодо інших механізмів захисту своїх законних прав (переговорів, зустрічей, медіації, письмових та усних звернень, подання інформаційних запитів, звернень до центрів надання безоплатної правової допомоги, звернень по допомогу до правозахисних громадських організацій тощо.);

- Інформування людей поважного віку щодо стадій виконання судового рішення (порядку виконання, строків, оскарження дій виконавця тощо). Оскільки, порушення прав громадян саме на цій стадії відіграють ключову роль у формуванні позитивного чи негативного ставлення до судової системи цілому;

- Забезпечити наявність інформаційних стендів з інформацією для людей поважного віку, яка надрукована більшим шрифтом та розміщена в достатньо освітлених місцях та навчання користуванням сайтом «Судова влада»;

- Сприяння забезпеченню фізичної доступності до приміщень суду;

- Інформування людей поважного віку про можливість отримати безоплатну правову допомогу, центри надання безоплатної правової допомоги у їхніх населених пунктах, різницю між первинною і вторинною правовою

допомогою, а також про те хто має право на отримання вторинної правової допомоги;

■ *Залучення людей поважного віку до проведення днів відкритих дверей у судах з метою показати реальну картину проведення судового засідання, розвіяти стереотипи пов'язані з судовою системою та суддями, а також зменшити внутрішні бар'єри людей поважного віку пере участю в судовому засіданні;*

■ *Створення додаткового робочого місця в судах для працівника, до якого зможуть звернутися люди похилого віку з різноманітних процедурних питань, і який зможе надавати їм консультації, перевіряти документи та скеровувати до кого звернутися. Це зекономить їх час, нерви та потрачені сили, і пришвидшить вирішення проблеми.*

■ *Видання доступної та простої інформаційної продукції для людей поважного віку, в якій будуть висвітлені особливості звернення до суду за захистом своїх прав та інтересів, структура судової системи, сплата судового збору, альтернативні механізми вирішення спорів та інші важливі питання.*

КРОКИ ДЕРЖАВИ ЩОДО РОЗБУДОВИ СУСПІЛЬСТВА РІВНИХ МОЖЛИВОСТЕЙ ДЛЯ ЛЮДЕЙ БУДЬ-ЯКОГО ВІКУ

Україна входить до 30 найстаріших країн світу. Згідно з національним демографічним прогнозом на період до 2025 року частка осіб віком від 60 років становитиме 25%, а у 2030 році – понад 26%.

За даними Головного управління статистики у Львівській області станом на 1 січня 2017 року на території міста Львова та області проживає 869 131 осіб пенсійного віку, з них 355 003 – це чоловіки, а 514 128 – жінки.

Люди пенсійного віку – це ті люди, які залишаються поза межами суспільних процесів. Виходячи на пенсію, вони замикаються на домівці та сім'ї, втрачаючи інтерес до громадського життя. Адаптація до змінних умов динамічного соціуму в такому віці є вкрай складною і люди такого віку потребують підтримки та стимулюючих заходів.

Пенсіонери переважно є соціально-незахищеними та часто перебувають за межею бідності. Незважаючи на те, що законодавство України гарантує певні можливості, проте для літніх людей це не вирішує проблеми доступу до рівних можливостей, забезпечення правового захисту та правової допомоги. Однак, не слід забувати, що така категорія громадян є повноцінними членами суспільства та повинні користуватися своїми правами та можливостями і ефективно використовувати засоби захисту своїх прав.

Отже, невідворотність демографічного старіння вимагає адекватної реакції суспільства на зміни соціально-демографічних умов життєдіяльності населення та наслідки прискореного старіння. Соціально-економічні наслідки демографічного старіння пов'язані насамперед із скороченням чисельності осіб працездатного віку, збільшенням демографічного та економічного, отже, податкового навантаження на осіб працездатного віку, збільшенням попиту на соціальні та медичні послуги серед громадян похилого віку.

11 січня 2018 року український Уряд затвердив Стратегію державної політики з питань здорового і активного довголіття населення на період до 2022 року¹. Дану Стратегію розроблено з метою реалізації Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії та їхніми державами-членами, з іншої сторони, Мадридського міжнародного плану дій з питань старіння, а також для забезпечення створення сприятливих умов для здорового старіння та активного довголіття, адаптації суспільних інститутів до подальшого демографічного

---

¹ Стратегія державної політики з питань здорового та активного довголіття населення на період до 2022 року <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/10-2018-%D1%80>

старіння та розбудови суспільства рівних можливостей для людей будь-якого віку.

Мета стратегії полягає у створенні сприятливих умов для здорового і активного довголіття, забезпечення адаптації громадських інститутів до подальшого демографічного старіння і розбудові суспільства рівних можливостей.

Стратегія передбачає співпрацю органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, громадськості, бізнесу на таких пріоритетах:

1. поліпшення умов для самореалізації громадян похилого віку та їх участі у процесах розвитку суспільства;
2. забезпечення здоров'я та благополуччя громадян похилого віку;
3. створення середовища, сприятливого для активного життя таких громадян;
4. створення системи захисту прав громадян похилого віку.

Створення системи захисту прав громадян похилого віку планується реалізувати шляхом: проведення аналізу специфіки демографічного старіння та його соціально-економічних наслідків, зокрема, впливу старіння населення на функціонування інститутів сім'ї та освіти, загострення проблем у взаємодії між різними поколіннями та реінтеграції громадян похилого віку у суспільство; підвищення рівня доступності органів влади до інформації, необхідної для реалізації прав громадян похилого віку; підвищення рівня правової освіти громадян похилого віку, стимулювання навичок відстоювання такими громадянами своїх прав та інтересів; удосконалення механізму здійснення контролю за реалізацією державної політики у сфері соціального захисту громадян похилого віку; запровадження механізму захисту майнових прав громадян похилого віку; здійснення профілактичних заходів із запобігання втраті майна громадянами похилого віку; удосконалення механізму повернення державі (компенсації) спадкоємцями вартості догляду громадян похилого віку; проведення профілактичних і правозахисних заходів та заходів щодо забезпечення захисту від дискримінації, протидії домашньому насильству та жорстокому ставленню до громадян похилого віку; задоволення потреб громадян похилого віку з урахуванням статі з метою подолання гендерної нерівності.

Крім того Стратегія передбачає популяризацію в суспільстві ідеї взаємної відповідальності поколінь, формування позитивного ставлення до похилого та старечого віку, проведення інформаційно-просвітницької роботи, спрямованої на роз'яснення об'єктивного характеру старіння населення, пов'язаних із ним викликів і потенційних можливостей та необхідності пристосування до демографічних змін.

Для досягнення цілей Стратегії передбачається розроблення і затвердження плану заходів з реалізації Стратегії з відповідними фінансовими розрахунками.

Отже, тепер справа за громадськістю, яка може контролювати якість та ефективність виконання даної Стратегії та допомагати державі спільними зусиллями досягнути поставлених цілей.